

TERRA LLIURE ES DESMARCA DELS
ATEMPTATS DE BARCELONA

ETA, sola, a Catalunya

Per al govern de Madrid, sí que existeix una relació entre ETA i Terra Lliure, a diferents nivells, segons l'autor de les declaracions. Els representants de la Generalitat han opinat sempre, però, el contrari. Ara, a més, hi ha l'opinió directa de l'independentisme i EL TEMPS aporta la de líders històrics de Terra Lliure tancats a Carabanchel.

J. M. Pasqual

«**N**o hi ha relació operativa ETA-Terra Lliure, però sí que existeix una connexió política». Amb aquestes paraules, **Luis Roldán**, director general de la guàrdia civil, s'afegia aquest mes de maig a la larga llista de representants institucionals que, des que el 13 de setembre de l'any passat al Poble Nou van començar les accions amb cotxes-bomba d'ETA a Barcelona, han suggerit algun tipus de vinculació entre ambdues organitzacions armades.

Per al secretari d'Estat per a la Seguretat, **Rafael Vera**, «hi ha informacions que la col·laboració és de certa importància». **Pasqual Maragall**, després de l'explosió de Navas que causà la mort de **Joan Fructuoso Gómez**, precisava: «Terra Lliure podria haver donat suport logístic a l'acció». Portaveus oficials del Govern Civil a Barcelona manifestaren, després de la detenció del Comando Madrid, que l'escamot actuava en connexió amb alguns independentistes catalans. Responsables policials de la lluita antiterrorista també han comentat la possible cooperació d'ETA amb Terra Lliure. Per a **Javier Solana**, portaveu del govern central, l'escamot d'ETA a Barcelona «possiblement podria estar connectat amb el terrorisme internacional», possibilitat que havia difós anteriorment el Ministeri de l'Interior.

Pràcticament, doncs, hi ha coincidència a vincular ETA i Terra Lliure entre aquells que tenen competències plenes en matèria de Seguretat. A més, **Rafael Vera**, expert en la lluita antiterrorista, com el comissari **Ballesteros** i autoritats governamentals de l'administració central a Catalunya, ja s'havien reunit a principis d'abril per començar a elaborar un pla de cara als Jocs Olímpics del 92. Un mes abans, **Martí i Jusmet**, el delegat del govern central, havia informat **Jordi Pujol** i

RI: A.P.D. / UGAT

Cronologia de dos «estils»

DARRERES ACCIONS DE TERRA LLIURE.

1986. 3 de setembre. Artefacte explosiu contra una sucursal del Banco Hispano Americano del carrer de Cornet i Mas, de Barcelona. Trencadissa de vidres i desperfectes al sostre.

10 d'octubre. Artefacte explosiu contra una sucursal del Banco Hispano Americano al carrer Rocafort, de Barcelona. Grens desperfectes.

14 d'octubre. Artefacte explosiu contra una sucursal del Banco Urquijo-Unión, al carrer de Muntaner, de Barcelona. Trencadisses de vidres i desperfectes al sostre.

21 d'octubre. Artefactes explosius contra l'empresa Rossignol a Artés (Bages).

30 de novembre. Artefacte contra la caserna de la Guàrdia Civil d'Arenys de Mar. Desactivat abans d'esclatar.

1987. 18 de gener. Artefacte contra la seu de Banco Hispano Americano, en el mateix indret per on havia de passar el rei d'Espanya, quan va venir a Barcelona a lliurar la medalla de la ciutat al seu

pare. Desactivat per artificiers de la policia.

10 de febrer. Artefacte contra la seu de la Delegació d'Hisenda a Barcelona, a la Via Laietana. Nombroses destrosses i un forat de 30 x 40 cm en una paret mestra.

14 de febrer. Artefacte contra una sucursal de Banco Hispano Americano a Barcelona. Desactivat per artificiers de la policia.

25 de febrer. Artefacte explosiu contra l'oficina de la Companyia d'assegurances La Estrella de Seguros, SA, filial de Banco Hispano Americano i col·laboradora de la campanya «1992 El Año de España».

28 de febrer. Artefacte explosiu contra l'Audiència Territorial de Girona.

6 de març. Voladura del repetidor de TVE de Tossa de Mar.

14 d'abril. Artefacte explosiu contra la Delegació d'Hisenda situada al carrer Caballero de Barcelona. No va ocasionar víctimes ni danys materials.

25 d'abril. Artefacte contra un equip mòbil de TVE a València.

ATEMPTATS D'ETA A BARCELONA.

13 de setembre 1986. Cantonada carrers Pamplona i Pujades, bomba contra un furgó de la guàrdia civil. Dos guàrdies civils ferits.

14 d'octubre 1986. Plaça d'Espanya, cotxe prop de la caserna de la policia. Un policia mort i tres ferits.

20 d'octubre 1986. Bomba contra l'empresa francesa Crouzet.

11 de desembre 1986. Cotxe-bomba contra una concessionària Citroen.

15 de desembre 1986. Dues bombes contra les empreses Ricard i Roche-Boobois, franceses.

27 de març 1987. Al Port de Barcelona, cotxe-bomba prop de la caserna de la guàrdia civil. Un guàrdia civil mort i quatre de ferits. Tres civils també ferits.

2 d'abril 1987. Carrer de Biscaia, tocant l'avinguda Meridiana, cotxe-bomba prop de la caserna de la guàrdia civil. Un mort i set ferits, tots civils.

9 d'abril 1987. Carrer de Pau Claris, cantonada Mallorca. Greus destrosses originades per un cotxe-bomba instal·lat prop de les dependències de la Societat General de Banque en Espagne.

Agustí Bassols, conseller de Governació, que la infraestructura d'ETA a Barcelona comptava amb el suport de certs sectors de Terra Lliure. La conversa no es va mantenir en el marc de la Junta de Seguretat, tal com havia sol·licitat el president de la Generalitat, perquè, en opinió de Martí i Jusmet, no era el marc més adequat. Pujol i Bassols, a canvi d'oferir tota la informació de què puguin disposar, van demanar conèixer fil per randa les investigacions que els Serveis de Seguretat de l'estat efectuin a Catalunya.

El cert és que la Generalitat no té competències sobre terrorisme, i la policia autonòmica, concretament el director general de Seguretat Ciutadana, Lluís Renau, ha defugit constantment parlar del tema. Els Serveis d'Informació de la policia autonòmica també són ben poca cosa comparats amb els de la guàrdia civil i els del conjunt de les Forces de Seguretat de l'Estat. No obstant això, les declaracions que han efectuat els representants de l'administració del govern de Catalunya han entrat en controvèrsia amb les abans esmentades hipòtesis dels responsables de la Seguretat de l'Estat.

Primer, va ser el conseller Bassols

Tots els cercles independentistes, inclosos, ara, líders de Terra Lliure, neguen la col·laboració.

qui va declarar que ETA-Militar no es valia d'una agrupació de tan escassa importància com Terra Lliure. «Perquè aquesta és una organització —va dir— d'aprenents, molt petita, molt poc preparada i, a més, pràcticament desarticulada». Josep Maria Culler,

actuant com a portaveu del consell executiu de la Generalitat, va titllar de «forassenyat» lligar Terra Lliure amb ETA en l'actual onada d'atemptats a Barcelona. A part, afegí que tenia motius per pensar que Terra Lliure està en aquests moments controlada.

Només efectius de les forces de seguretat de l'estat veuen clar el suport logístic de Terra Lliure en els atemptats d'ETA.

Segons els Comitès de Solidaritat amb els Patriotes Catalans —CSPC—, la versió oficial estatal que vincula ETA amb Terra Lliure és un apriorisme policial fals i no és fruit de cap mena d'investigació. «Es només la voluntat de criminalitzar l'independentisme català per justificar una futura repressió».

El Moviment de Defensa de la Terra i els CSPC, oportunament, van condemnar l'actuació d'ETA a Barcelona o arreu dels Països Catalans. Ara, han explicat a EL TEMPS que creuen que «ETA no necessita infraestructures catalanes per actuar a Catalunya, sinó que pot autoabastar-se». I es pregunten, en cas contrari, «qui donava in-

fraestructura espanyola al Comando Madrid d'ETA».

En qualsevol cas, l'MDT creu que «és més que probable que ETA cessi les seves actuacions a Catalunya, si més no per raons tàctiques, fins passades les eleccions del 10 de juny». L'independentisme polític català ha condicionat el seu suport a l'independentisme polític basc a l'acabament de les accions armades d'ETA a Catalunya. Fonts d'Herri Batasuna semblaven també partidàries de la treva quan la setmana passada a Barcelona mateix recordaven allò que «ETA s'acosta com la serp, colpeja com la destal i es retira com el llop».

Tant l'MDT com Terra Lliure han

insistit a rebutjar els atemptats pel mètode del cotxe-bomba propis d'ETA i dels quals la víctima pugui ser qualsevol civil. En aquest sentit, les accions armades practicades per Terra Lliure no tenen res a veure amb els mètodes indiscriminats d'ETA. Les darreres actuacions de Terra Lliure han estat la col·locació d'artefactes explosius contra diversos objectius: l'Audiència Territorial de Girona, la caserna de la Guàrdia Civil d'Arenys de Mar, la Delegació d'Hisenda a Barcelona, el repetidor de TVE a Tossa de Mar, una unitat mòbil de TVE a València, i, en especial, contra empreses privades que han donat suport a la campanya «el año de España».

Un dels efectes que han provocat les suposades col·laboracions ETA-Terra Lliure i les contínues declaracions respecte al tema han estat, indubtablement, l'arribada a Barcelona de nombrosos efectius policials. I ha propiciat una estructura policial i antiterrorista per damunt de les exigències de la lluita contra l'actual independentisme català armat. Tota la cobertura operacional, brigades especials i companyies de la reserva que s'estaven a Madrid, s'han desplaçat a Barcelona per encaixar un comando d'ETA que probablement ja haurà marxat pel país, després que fins i tot Terra Lliure es desmarqués de les seves activitats, o per encaixar Terra Lliure, una organització que sembla fins ara preocupar-se que no circuli ningú pel lloc, en el moment d'efectuar alguna de les seves voladures.

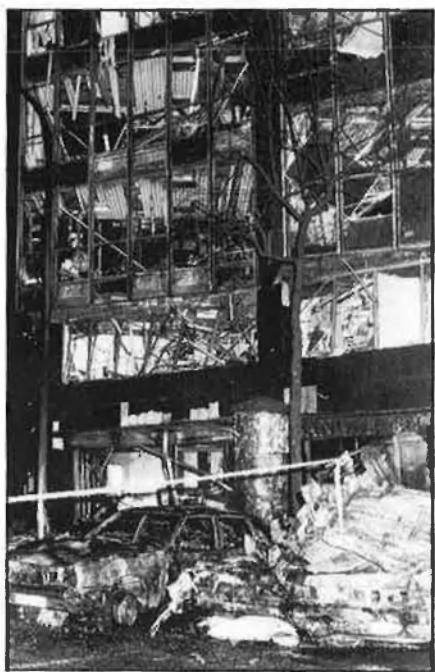
L'acostament policial a l'independentisme català ha estat l'habitual en aquests casos. Els socials dels Serveis d'informació de l'estat controlen els moviments d'alguns militants prop de casa seva i, també, els locals del carrer de Fontanella a Barcelona. És un control ja habitual i poc sorprenent. A la comarca del Garraf, a Vilanova en concret, sí que hi ha hagut una intensificació notable dels seguiments.

Cal suposar que la infiltració de policies en l'independentisme català també és un fet. És possible que militants de l'MDT siguin policies, com així ho han estat militants infiltrats en moltes organitzacions revolucionàries al llarg del temps. Així succeí, també, amb la Crida a la Solidaritat.

Segons l'MDT, «allò que en veritat preocupa és l'actuació d'elements provocadors que desfiguren la imatge de l'independentisme». «Ens preocuparia un nou cas semblant al de l'Scala, que va destruir l'ascens de la CNT. L'estat, quan li convé, juga amb totes les

armes, infiltrats o provocadors. 1, aquests, sí que els hem detectats». Segons opinen, les contínues referències de col·laboració poden propiciar aquesta mena d'accions.

Aquells que reben un setge més gran són els refugiats polítics fora de l'estat. Possibilitat de ser extraditats i dificultats en la renovació de la documentació i en l'obtenció de treball són sistemes legals que comencen a dificultar la situació de la comunitat de refugiats polítics catalans a la Catalunya Nord. Tot això augmentat ara amb l'acció que han provocat les suposades relacions amb ETA, com comenten fonts pròximes als refugiats.

Estralls d'un cotxe-bomba d'ETA a una entitat bancària francesa.

D'altra banda, el seguiment que per la seva banda efectua la policia autonòmica ha quedat força limitat a la simple presència de mossos en les manifestacions de l'MDT —el passat 23 d'abril se'n van detectar un mínim de deu, segons fonts del moviment independentista. Posteriorment, policies pertanyents al servei d'estudis havien mostrat la seva estranyesa davant la possibilitat d'investigar qüestions relacionades amb l'activisme polític.

La vinculació d'ETA amb Terra Lliure i, posteriorment, amb l'independentisme polític ha experimentat, en tot cas, diversos graus de consideració. Primer es deia que l'independentisme català donava suport a ETA; després, que Terra Lliure « premia el botó » de les accions d'ETA; posteriorment, es parlà que el suport només venia per part d'alguns militants de Terra Lliure, i finalment, que havien estat militants

de Terra Lliure que havien abandonat l'organització els que s'havien integrat en ETA.

Les causes d'aquest desori, cal anar a trobar-les en la història recent de Terra Lliure, que ha viscut una expulsió important: la de «Cala», **Josep Calasanz Serra**. I l'allunyament voluntari, l'any 1984, de **Joan Carles Montegudo**, un històric de Terra Lliure que va incorporar-se a l'independentisme armat arran de la campanya per l'abstenció al referèndum per la reforma, època en què va connectar amb ex-militants del FAC. Posteriorment, Montegudo va autoexcloure's de l'organització i s'ha parlat força de la seva vinculació posterior amb ETA, que mai no ha estat confirmada. En qualsevol cas, tot queda ben lluny de pensar que a Terra Lliure hi ha hagut escissions recents.

I apel·lar a la col·laboració respon a uns altres objectius. La mateixa sort corre la teoria de la trama internacional terrorista via Barcelona. Les detencions dels Brigadistes van desfermar la por d'una Barcelona cap i casal del

«terrorisme internacional connectat». Ja s'ha produït l'alliberament sense càrrecs d'alguns dels que fa pocs dies eren considerats elements de màxima perillositat. Ara ja, el govern civil de Barcelona no descarta la possibilitat de «relacions informatives» entre ETA-Terra Lliure i qualsevol altra organització armada del país que sigui, però en descarta el suport operatiu.

Finalment, a Catalunya, després de tres setmanes seguides de cotxes-bomba, han quedat —a banda del terror i les víctimes— un gran desplegament policial, una breu campanya de condemna engegada pel Parlament, el suport de l'MDT a Herri Batasuna amb el condicionament explícit que ETA deixi d'actuar en aquest país i, a més, la resposta ben clara dels presos de Terra Lliure que EL TEMPS ofereix en aquest mateix reportatge.

ETA s'ha quedat sola a Catalunya. Ara, després d'unes setmanes d'haver cessat les seves activitats a Barcelona, els atemptats s'han reiniciat a Euskadi. La retirada podria començar a ser un fet. □

JAUME FERNÁNDEZ I CARLES SASTRE

«L'actuació d'ETA, un error estratègic»

Carles Sastre i Jaume Fernàndez Calvet, presos de Terra Lliure a Carabanchel, líders històrics de l'organització, deixen clar per a EL TEMPS quina és la seua actitud davant els atemptats d'ETA a Barcelona. I condicionen el suport a la llista d'Herri Batasuna a Europa a un canvi d'estratègia d'ETA a Catalunya.

J. M. Pasqual

Carles Sastre entrà a militar el 1972 en el Front Nacional de Catalunya i el 1976, en l'Exèrcit Popular Català —EPOCA—. El 1977 va ser detingut, amnistià i posat en llibertat fins que li va ser retirada l'amnistia, moment en què s'hagué d'exiliar. Al gener de 1985 va ser detingut a Puigcerdà i tancat a Carabanchel. El 24 d'octubre de 1985 va ser jutjat en el «cas Bultó» i condemnat a trenta anys. El 4 de desembre del 86 fou jutjat, en aquesta ocasió en el «cas Viola», i fou absolt per falta de proves. En l'actualitat, a Carabanchel, espera un nou judici, el proper 25 de juny, en el qual el fiscal li demana un total de trenta-nou anys i mig.

Jaume Fernàndez Calvet va ser militant del PSAN-provisional i dels IPC. El 1979 va ser cofundador dels Comitès de Solidaritat amb els Patriotes Catalans. El 1981 s'exilia a la Catalunya Nord. El 19 de gener del 85 és detingut per membres del grup segon de la Brigada Regional de Informació, prop de la Guingueta d'Ix (la Cerdanya). L'1 d'octubre del 85 és condemnat a sis anys i un dia per pertinença a bandes armades, i el 18 d'octubre del 86, a dos anys, per delictes d'estralls. Té pendent un judici, per al proper 25 de juny, en el qual el fiscal li demana setanta-nou anys i mig. És autor del llibre *Terra Lliure 1979-1985*, publicat per El Llamp.

EL TEMPS va demanar a la Direcció General d'Institucions Penitenciàries